

κατὰ μωαμεθανῶν. Καὶ τῇ μὲν 10 Νοεμβρίου ἠγκυροβόλησαν οἱ σύμμαχοι εἰς Ζάραν, τῇ δὲ 24 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐξεπόρθησαν τὴν πόλιν, ἐπιτρέψαντες μὲν τὸ ζῆν εἰς τοὺς κατοίκους, ἀφαιρέσαντες δὲ ἀπ' αὐτῶν ὅ,τι καὶ ἂν εἶχον. Ἡ πόλις κατεστράφη, ἡ δὲ πλουσιωτάτη λεία ἀπεδόθη κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς Ἑνετοὺς, ὀλίγα μόνον τινὰ λαβόντων τῶν βαρῶνων καὶ σχεδὸν τίποτε τοῦ κοινοῦ τῶν σταυροφόρων ὁμίλου. Πολλοὶ τούτου ἔνεκα ἀντήχησαν πάλιν γογγυσμοί, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ ὁ πάπας ἐξέδωκεν ἤδη τὸν ἀφορισμόν του. Ἄλλ' ὁ Βονιφάτιος καθησύχασε τὰ πνεύματα ἐπιχειρήσας συμβιβαστικὰς διαπραγματεύσεις ἐπιτηδεῖας μετὰ τοῦ ἀρχιερέως τῆς Ρώμης, ὅστις ἐξηκολούθησε πράττων καὶ λέγων ἀμφιβόλως ὅπως καὶ πρότερον. Ἐπέμεινε μὲν ἀποδοκιμαζῶν τὰ γενόμενα καὶ ἀπαγορεύων πᾶσαν νέαν κατὰ χριστιανῶν προσβολὴν ἀλλ' ἐνταυτῷ παρετήρει ὅτι οἱ ἐν Βυζαντίῳ ἐγένοντο τῶντι ἔνοχοι βαρυτάτων κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐκκλησίας ἐγκλημάτων, ὅτι ἀπεποιοῦντο πεισματωδῶς νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν κυριαρχίαν τῆς Ρώμης καὶ ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος Γ' διέπραξε τὰς δεινότερας βιαιοπραγίας κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ νομίμου κυρίου. «Ἀλλά, προσέθετεν, ἔργον ὑμῶν δὲν εἶναι νὰ τιμωρήσῃτε τὰς ἀμαρτίας ταύτας». Ὁ Δάνδολος καὶ ὁ Βονιφάτιος ἐνόησαν κάλλιστα τί ἐσήμαινον ἀληθῶς αἱ ποικίλαι αὗται τῶν λόγων τοῦ Ἰννοκεντίου Γ' ἀντιφάσεις. Ἀφοῦ οὐ μόνον ὁ Ἀλέξιος ἀλλὰ καὶ ἅπαντες οἱ Βυζάντιοι ἦσαν ἄξιοι τιμωρίας, ἡ τιμωρία αὐτῶν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ λογισθῇ ὡς ἀμάτημα. Ἐπεριδόμενοι δὲ εἰς τὴν ἐρμηνεῖαν ταύτην προέβησαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν βουλευμάτων αὐτῶν εἴπερ ποτὲ θαρραλέωτερον, διότι οἱ τᾶναντία φρονοῦντες σταυροφόροι ἐγκαταλιπόντες τὴν ἐπιχείρησιν ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια.

Ἐκ τοῦ περὶ Ζάραν στρατοπέδου, ὅπου διεχίμαζον, ἐπεμψαν πρέσβεις πρὸς τὸν Φίλιππον προσκαλοῦντες τὸν Ἀλέξιον νὰ προσέλθῃ πρὸς αὐτούς, ἵνα διὰ συνθήκης ὀριστικῆς ἀποφυσισθῇ τὸ πρακτέον. Καὶ τῇ 1 Ἰανουαρίου 1203 ἔφθασαν εἰς Ζάραν ἀπεσταλμένοι τοῦ Φιλίππου καὶ τοῦ γυναικαδέλφου του, ἀναγγέλλοντες μὲν τὴν προσεχῆ τοῦ νέου ἡγεμονόπαιδος ἀφίξιν, ἐπιτετραμμένοι δὲ τὴν συνομολόγησιν τῆς συμβάσεως. Κατὰ τὴν γενομένην τότε συνθήκην ὁ Ἀλέξιος ὑπέσχετο νὰ συντηρήσῃ ἰδίᾳ δαπάνῃ ὁλόκληρον τὸν στρατὸν ἐπὶ ἔτος ἕν, νὰ πληρώσῃ ἑκατὸν χιλιάδας μάρκας ἀργύρου εἰς τοὺς Ἑνετοὺς καὶ ἄλλας τόσας εἰς τοὺς σταυροφόρους, νὰ συντηρῇ ἐπὶ ἔτος μὲν δέκα χιλιάδας μαχητῶν, ἐφ' ὅρου δὲ ζωῆς πεντακοσίους πρὸς ἄμυναν τῆς Παλαιστίνης καὶ τελευταῖον νὰ καθυποτάξῃ τὴν ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸν παπικὸν θρόνον. Πρὶν ἔτι φθάσῃ εἰς Ζάραν ὁ Ἀλέξιος εἶχεν ἐκπεύσει ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ τῶν ἐνετικῶν πλοίων κατέλαβεν ἄνευ ἀντιστάσεως τὸ Δυρράχιον, ἀνεκήρυξεν αὐτόθι τὸν Ἀλέξιον Δ' καὶ ἔπειτα ἀπῆλθεν εἰς Κέρκυραν, ὅπου ἔμελλε νὰ συνέλθῃ ὁ στόλος, ὅστις ἀφίκετο τῶντι ἐκεῖ περὶ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς μετὰ τοῦ ἡγεμονόπαιδος. Ἐν Κερκύρᾳ ἐνώπιον ὁλοκλήρου τοῦ στρατοῦ ἐπανελάβεν ὁ Ἀλέξιος ἐνόρκως τὰς προτέρας ἐπαγγελίας. Ἄλλ' ἡ ἀκρόπολις τῆς νήσου ταύτης ὑποστηριζομένη ὑπὸ γενοναίων πειρατῶν δὲν ἠθέλησε νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν νέον βασιλέα, οἱ δὲ περὶ αὐτὸν ἐπειγόμενοι νὰ φθάσωσιν εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄσον δὲν ἐπέμειναν εἰς τὴν ἄλωσιν αὐτῆς καὶ λαβόντες μόνον τροφὰς ἀφθόνοους ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν πανστρατιᾷ τῇ 25 Μαΐου. Περιπλεύσαντες δ' αἰσιῶς τὴν Πελοπόννησον ἀπεβιβάσθησαν εἰς Εὐβοίαν, συνεκρότησαν ἐκεῖ πολεμικὸν συμβούλιον καὶ ἀπεφάσισαν μίαν μὲν μοῖραν τοῦ στρατοῦ νὰ καθυποτάξῃ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, τὸ δὲ κράτιστον τοῦ στόλου νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Προποντίδα, ὅπου ἐνόμιζον ὅτι θέλει ἀντιπαραταχθῆ κατ' αὐτῶν ὁ στόλος τοῦ βασιλέως. Καὶ ἡ μὲν πρώτη μοῖρα, ἔχουσα μεθ' ἑαυτῆς τὸν νέον Ἀλέξιον ἀπῆλθεν εἰς Ἄνδρον, ὅπου οὗτος ἀνεγνωρίσθη πάραυτα βασιλεύς, ὁ δὲ Δάνδολος, μηδεμίαν

